

Kanun Tasarısının Metni

Kanun Numarası	5433
Başlığı	KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
Kabul Tarihi	30/11/2005
Dönemi ve Yasama Yılı	22/4
Esas Numarası	1/1121
Başkanlığa Geliş Tarihi	18/10/2005
Tasarının Başlığı	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	Türk mali sisteminin Avrupa Birliği müktesebatına uyumunu sağlamak üzere Kamu Mali Yönetimi ve kontrol kanununda ve ilgili mevzuatta yapılan düzenlemelerde; bazı teknik ibare ve ifadelerde değişiklikler yapılmakta, iç kontrol sistemi daha kapsayıcı hale getirilmekte, ön mali kontrol fonksiyonunun mali hizmetler biriminde ve harcama birimlerinde gerçekleştirilmesi sağlanmakta, mali hizmetler biriminin görev yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmekte, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu başkanları ve Araştırma ve Planlama Koordinasyon Kurulu Dairesi başkanlıkları kaldırılmakta, Başbakanlıkta ve Milli Savunma Bakanlığı dışındaki bakanlıklarda Strateji Geliştirme Başkanlığı, bazı idarelerde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, bazı idarelerde de strateji geliştirmeye ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükler kurulmakta ve getirilen düzenlemelerle ilgili olarak kadro ihdas ve iptalleri öngörülmektedir.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	21/10/2005	07/11/2005	Raporunu Verdi	28/10/2005
Tali Komisyon	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu	21/10/2005	26/10/2005	Raporunu Verdi	

Esas Komisyon Raporu(Sirasayısı) 1014

Kanun Numarası: 5433

AYRIŞIK OY

Hükümet Tasarısı ile henüz uygulama fırsatı bulamamış olan 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9 maddesi tamamen, 27 maddesi kısmen değiştirilmekte, 11 maddesine ek hükümler konulmakta, 12 maddesi hükmü veya bazı fıkra hükümleri yürürlükten kaldırılmakta ve ekli cetvellerde de değişiklik yapılması öngörülmektedir.

83 asıl ve 14 geçici maddeden oluşan 5018 sayılı Yasanın bazı hükümleri yayım tarihinde diğer hükümleri ise yasa çıkarıldıktan sonra yaklaşık olarak bir yıl sonra 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecekti.

Ancak yasanın çıkarılmasının üzerinden yaklaşık bir yıllık bir süre geçmesine karşın hükümet gerekli hazırlıkları tamamlayamadığından bahisle 2005 Malî Yılı Bütçe Kanununa koymuş olduğu bir madde ile bu kanunun yürürlük tarihini 1.1.2006 tarihine erteledi.

Yine hükümet bu yıl 2006 yılı bütçesini parlamentoya sunduktan sonra karşımıza 5018 sayılı yasadaki bazı hüküm ve tanımların anayasaya aykırılık taşıdığı kanaatine yaklaşık iki yıl sonra ulaşarak (ki bizim yasa görüşmeleri sırasındaki uyarılarımız dikkate alınmamıştı) şimdi 5 maddeden oluşan Anayasa değişiklik tasarısını öncelikle parlamentonun gündemine taşımış bulunuyor.

Bunun anlamı şudur; söz konusu Anayasa değişiklik önerileri ve gerekçeleri dikkatle okunursa, hükümet şu an parlamentoya sunduğu 2006 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile ona dayanak teşkil eden 5018 sayılı Yasanın bazı hükümlerinin Anayasaya uyum problemi taşıdığını kabul etmektedir.

Yine hükümet ikinci olarak; çok hızlı ve yoğun bir görüşme takvimi uygulayarak yasalaştırdığı 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun kabul tarihinden yaklaşık iki yıl sonra, bu kanunun çok çeşitli hükümlerinde değişiklik yapan bu Tasarayı komisyona getirmiş bulunuyor.

Bu durum bizim yaklaşık iki yıl önce gerek alt komisyon, komisyon gerekse genel kurul çalışmalarında yaptığımız tespitlerde ve uyarılarda ne ölçüde haklı olduğumuzu teyit etmektedir.

Ancak yine 19 asıl ve 3 geçici maddeden oluşan Tasarı ile başka şeyler de yapılmak istenmektedir.

Bu çerçevede Tasarı ile;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 11 madde ve/veya bendinde değişiklik,

6245 sayılı Harcırah Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun iki maddesine ekleme,

375 sayılı K.H.K.'ye bir madde eklenmesi,

Gelir Vergisi Kanununun iki, Kurumlar Vergisi Kanununun bir maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Daha önemlisi Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile hiç ilgisi olmadığı halde Sayın Cumhurbaşkanınca da bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade edilen Kamu Yönetimi Temel Kanununda yer alan bir müessese, (Strateji Geliştirme Başkanlığı, Müdürlüğü

ve Daire Başkanlıkları) 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki Temel Yasa bir tarafa bırakılarak tüm kamu kurumlarında teşkilat yasalarına dolaylı bir yöntemle monte edilmektedir. Bunun uzantısı olarak yaklaşık 28 adet Kamu Kurum ve Kuruluşunun Görevleri Hakkında Kanun veya K.H.K.'lerde bazı maddelere ilave, değişiklik ve/veya yürürlükten kaldırma işlemi yapılmaktadır.

5018 sayılı yasa veya ilgili bazı yasalarla ilişkili olmadığı halde bu son bölümdeki değişikliklerin, Tasarıya yerleştirildiği anlaşılmaktadır. Kamu Yönetimi Temel Kanununa yönelik toplumsal duyarlılığın farkında olan Başbakanlık, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrolü Kanununda yapılacak değişiklikleri fırsat bilerek Kamu Yönetimi Temel Kanunu ile ilgili bazı düzenlemeleri bu tasarı ile kamuoyunun da dikkatinden kaçırarak yasalaştırma gayreti içinde bulunmaktadır.

Ayrıca Tasarı çalışmalarını sırasında bütün bakanlıklarda bulunan APK'ların strateji dairesi başkanlıklarına dönüştürülmesi yönündeki önerilerin Başbakanlıkça dikkate alınmadığını da öğrenmiş bulunuyoruz. Buradaki amacın tüm kamu idarelerinde yeni bir müessese ihdas edilmek yolu ile kadrolaşma konusunda yeni adımlar atılmaya çalışılması olduğu anlaşılmaktadır.

1. Tasarının 11 inci maddesi

Tasarının bu maddesi ile merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşların bir kısmı kanuna ekli listelerden çıkarılırken bazı yeni kurumlar kapsama alınmaktadır.

Buradaki temel sorun II sayılı cetvelde yer alan bazı kurumların özel bütçe kapsamından çıkarılması ile yine III sayılı cetvelde yer alan TMSF'nin bütçe kapsamı dışına çıkarılmasıdır.

Özel bütçeli idareler getirilen düzenleme ile iki alt gruba ayrılmıştır; birinci alt grupta yer alanlar YÖK, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri; özel bütçeli diğer idareler başlığını taşıyan ikinci alt grupta ise, diğer kurumlar yer almaktadır. İkinci alt grupta yer alan 19 kurum bütçe kapsamından çıkarılmıştır. Çıkarılan bu kurumların bir kısmının bağlı veya ilişkili olduğu Bakanlık bütçesi içinde yer alması nedeniyle listeden çıkmakla birlikte gerçekte bütçe kapsamından ve parlamento denetiminden çıkmadığını söyleyebiliriz. Ancak aynı gerekçeyle YÖK içinde yer almakta olan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin de listeden çıkması gerekir.

Ancak Toplu Konut İdaresi (TOKİ), TRT ve TMSF'nin listeden çıkmasının makul, tutarlı gerekçeleri bulunmamaktadır.

TOKİ bu anlamda iyi bir örnek olarak görülmelidir. Özellikle hükümetin bazı politikalarını bu kurum eliyle yürütme niyeti ve iradesi bu kurumu son dönemde öne çıkarmıştır. Getirilen düzenlemeler ve girilen işlerle bu kurumun kamusal politikalardan kaynaklanan yükümlülüğü artmaktadır. Bu kurumun bütçe dışına çıkarılıp nasıl sınıflandırılacağı ortada kalmış olması bütçenin açıklığı ve şeffaflığı ilkelerine aykırı olması yanında bütçe birliğini bozucu bir sonuç doğurmaktadır. Uluslararası sınıflandırmalar (IMF, GFS 2001) eğer bu kamu politikası bu tür kuruluşlar eliyle yerine getiriliyorsa ve kaynak bütçeden ya da vergi benzeri gelirlerden aktarmalarla karşılanıyorsa bu kurumların

harcamalarının mutlaka genel yönetim harcamalarıyla ilişkilendirilmesi gerektiğini söylemektedir. TOKİ'nin kalkınma planında öngörülenin aksine son dönemde yeniden yapılandırıldığı ve kurumun ciddi bir malî yükümlülük altına girdiği dikkate alındığında bu tespit çok daha doğru olmaktadır. Ayrıca TOKİ yurtdışına çıkışlarda alınan harç gelirlerinin aktarıldığı bir kurum olması nedeniyle kamu kaynağı kullanmaktadır. Yine kurumun değerlendirmekte olduğu taşınmazlar da kamu kaynakları kapsamındadır.

Yine bu madde ile, TMSF harcamaları ve gelirleri bütçe kapsamı dışına çıkarılmaktadır. Bu uygulamanın nedenini anlamak mümkün değildir. TMSF getirilen bu düzenleme ile parlamentonun ve kamuoyunun denetimi dışına çıkarılmaktadır.

Ayrıca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nün I sayılı listeden çıkarılarak II sayılı listeye dahil edilmesi de 5018 sayılı Kanunla ulaşılmak istenen amaçlara ters düşmektedir.

2. Tasarının 12/h maddesi ile 13, 14 ve 15 inci maddeleri

Tasarının bu maddeleri bakanlıklarda ve bazı kamu kurumlarında mevcut olan APK (Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu ve Daire Başkanlığı)ların kaldırılarak yerine Strateji Geliştirme ve Malî Hizmetler Başkanlığının kurulmasını öngörmektedir.

5018 sayılı Kanunun uygulamaya girecek olması nedeniyle yeni ortaya çıkmakta olan bazı görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi ihtiyacı vardır. Ancak bu ihtiyaç APK'ların mevcut görevlerine ilaveler yapılması ve bu birimlerin eleman takviyesiyle çözülebilir. Yani APK'lar istenilirse Strateji Geliştirme ve Malî Hizmetler Başkanlığına dönüştürülebilir. Dönüştürme yerine APK'ların tasfiyesi hükümetin kadrolaşmaktan başka bir amacının olmadığını ortaya koymaktadır.

3. Tasarının Geçici 2 nci maddesi

Bu madde kapsamında öngörülen sınavın sadece ÖSYM Başkanlığınca yerine getirilmesi daha uygun olacaktır. Tasarıda öngörülen sınavın Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezine yaptırılır ifadesi, ÖSYM Başkanlığının olduğu bir sistemde düşünülmemelidir.

4. Tasarının Geçici 11 inci maddesi

5018 sayılı KMYKK'nun geçici 11 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası, tasarının 10 uncu maddesinin a fıkrasında yer alan 27 nolu bentle değiştirilmektedir. Getirilen değişiklikler ile döner sermaye ve fonların tasfiyesine yönelik düzenlemeler kaldırılmaktadır. Döner sermayeler için yeniden yapılandırma hükmü getirilirken fonlar madde metninden çıkarılmaktadır.

Ayrıca üçüncü fıkrada "döner sermaye işletmeleri yeniden yapılandırılincaya kadar bunların bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması ve muhasebesi ile kontrol ve denetimi Maliye Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Fonların muhasebesi de bu Kanunun öngördüğü muhasebe sistemine göre yürütülür" düzenlemesi yapılmaktadır.

Bu düzenleme ile 5018 sayılı Kanunun getirdiği bir hüküm tamamen değiştirilmekte ve fonların bütçe birliği dışında kalmasının sağlanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Bu 5018 sayılı Kanunun getirdiği modelden ciddi bir geri dönüştür.

M. Akif Hamzaçebi Trabzon	Mustafa zyrek Mersin	Birgen Keleř İstanbul
A. Kemal Kumkumođlu İstanbul	M. Mesut zakcan Aydın	